

Onderwerp	Kredietaanvraag aanpak Westerkade		
Telnr.	14 050	Bijlagen 1	
Registratienummer	Zaak-135130-2025		
Classificatie	☒ Openbaar ☐ Geheim ☐ Vertrouwelijk (bij gebruik van persoonsgegevens)		
Portefeuillehouder	M. Wijnja		
Langetermijn agenda (LTA)	LTA ja:	☒ Maand 7 Jaar 2025	
Raad	LTA nee:	☐ Niet op LTA	

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. het Voorlopig Ontwerp voor de aanpak van de Westerkade vast te stellen;
- II. de totale kosten voor de aanpak van de Westerkade vast te stellen op € 410.000,--;
- III. voor de aanpak van de Westerkade een krediet beschikbaar te stellen van € 410.000,--;
- IV. het uitvoeringskrediet te dekken uit:
 - a. incidentele bijdrage winkeliersvereniging Westerhaven van € 75.000,--, welke als bijdrage in mindering wordt gebracht op het te activeren bedrag;
 - b. structurele middelen programma Leefkwaliteit van € 75.000,--;
 - c. incidentele bijdrage Gebiedsgericht Werken van € 150.000,--;
 - d. incidentele bijdrage Spelen In de Binnenstad van € 50.000,--;
 - e. incidentele bijdrage Bewegende Stad van € 10.000,--;
 - f. incidentele bijdrage onderhoudsbudget van Stadsbeheer van € 50.000,--;
- V. de genoemde incidentele bijdragen onder c t/m f te storten in de beklemde reserve kapitaallasten;
- VI. de bijbehorende kapitaallast ter hoogte van € 22.000,-- per jaar te dekken uit de structurele middelen binnen het programma Leefkwaliteit en de beklemde reserve kapitaallasten;
- VII. de gemeentebegroting 2025 op deelprogrammaniveau overeenkomstig te wijzigen.

Samenvatting

Doelstelling van project aanpak Westerkade is om het gebied te vergroenen, de verblijfskwaliteit te verhogen en speelaanleidingen voor kinderen toe te voegen. In 2022 is al een start gemaakt met de aanpak van de Westerkade met het planten van een grote boom centraal in het gebied, met daaromheen een stadsmeubel dat uitnodigt tot verblijf. Met dit voorstel wordt daar een vervolg aan gegeven door grote groene plantvakken toe te voegen op de beide entrees van de Westerkade (zijde Aweg en Pottebakkersrijge). Daardoor kunnen de verkeersstromen meer worden gescheiden, waardoor een veiliger en prettiger omgeving ontstaat. Binnen de groene 'wiggen' kan met de vrijkomende straatstenen een avontuurlijke route gemaakt worden met speelaanleidingen voor kinderen. Voornemen is om in het parkje aan de oostkant van de Westerkade een zogenaamde 'samenspeelplek' te realiseren. De participatie over de plannen is grotendeels doorlopen; de reacties van de omgeving zijn overwegend positief. Verwachting is dat de uitvoeringswerkzaamheden kunnen starten eind 2025.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Het gebied rondom de Westerhaven vormt de belangrijkste zuidwestelijke entree tot de binnenstad. De Westerhaven biedt naast grootschalige detailhandel in de nieuwbouw ruimte voor kleinschalige detailhandel en kantoren in over het algemeen vooroorlogse panden. Het grootste deel van de winkels concentreert zich aan de Westerkade, de straat die loopt van de hoek Aweg naar de Pottebakkersrijge.

De aanpak van de Westerkade richt zich op drie thema's. De Westerkade is ten eerste een harde, stenige en weinig klimaatadaptieve straat. De Westerkade biedt kansen om te vergroenen. Ten tweede wordt de Westerkade nu veel gebruikt als verkeersruimte. Dit verkeer beïnvloedt in sterke mate de sfeer in het gebied. Als laatste is het onze ambitie als gemeente om meer speelplekken voor kinderen toe te voegen in de binnenstad. Onder andere het parkje aan de oostkant van de Westerkade biedt daarvoor kansen.

Parallel aan de aanpak van de Westerkade loopt de realisatie van een fietsenstalling in het voormalige Stripmuseum boven de McDonalds. De gemeente heeft deze locatie begin 2024 aangekocht met als doel om hier een fietsenstalling te realiseren met ca. 1000 stallingsplekken. Met dit project vindt nauwe afstemming plaats vanwege de aanwezige raakvlakken. Immers, de realisatie van de fietsenstalling heeft als gevolg dat het aantal geparkeerde fietsen in het voetgangersgebied zal verminderen. Dat biedt kansen voor de inrichting van de openbare ruimte.

In 2022 is al een eerste stap gezet in de aanpak van de Westerkade met het planten van een grote boom in het centrum van het gebied, met daaromheen een stadsmeubel dat uitnodigt tot verblijf. Hier wordt met deze aanpak een vervolg aan gegeven.

Kader

De aanpak van de Westerkade is niet een herinrichting waarbij de hele straat wordt opgehaald van gevel tot gevel. Het gaat om een paar gerichte ingrepen die zich vooral concentreren op de beide entrees van de Westerkade, aan de zijde Aweg en Pottebakkersrijge. Daarnaast wordt het parkje (heidetuin) aan de oostkant van de Westerkade meegenomen in de plannen.

Relevante beleidskaders:

- *Groenplan 'Vitamine G' (2020)*. Het groenplan omschrijft de ambities voor onder meer het versterken en vergroten van meer groen in de gemeente, meer klimaatadaptief maken van de openbare ruimte en het versterken van ecologische structuren. Ambitie is om alle groenstructuren binnen de gemeente zoveel mogelijk met elkaar te verbinden door nieuw groen toe te voegen en de benodigde infrastructuur aan te leggen tussen groengebieden. In het groenplan wordt de Westerhaven specifiek benoemd als locatie waar vergroend moet worden.
- *Ambitiedocument Speelnetwerk Binnenstad (2020)*. Doel is om de binnenstad aantrekkelijker te maken voor kinderen en hun ouders. Dit willen we doen door spelaanleidingen bij verblijfsplekken integraal mee te nemen in de binnenstadsprojecten die op de planning staan. Daarvoor is een ambitiedocument Speelnetwerk Binnenstad opgesteld, waarin o.a. de Westerhaven met parkeergarage een rol speelt. Na een autorit of na het bezoek aan de binnenstad is het als kind erg fijn als er een plek is om wat langer te kunnen spelen. Vooral het parkje (heidetuin) aan de oostkant van de Westerkade zou volgens het ambitiedocument een goede plek kunnen zijn om speelelementen toe te voegen.
- *Samenspeelbelofte (2022)*. We hebben ons als gemeente aangesloten bij het landelijke Samenspeelnetwerk en hebben de Samenspeelbelofte ondertekend. Hiermee beloven we dat we de komende jaren minimaal drie samenspeelplekken binnen de gemeente realiseren. Een samenspeelplek is een speelplek waar kinderen met en zonder beperking samen kunnen spelen. Het parkje aan de oostzijde van de Westerkade is een kansrijke locatie voor een samenspeelplek vanwege de aanwezige omheining, schaduwrijke bomen, verharding en de nabijheid van een parkeergarage.
- *Zero-emissiezone (2025)*. In de binnenstad van Groningen geldt vanaf 1 april 2025 een zero-emissiezone. Een zero-emissiezone is een gebied zonder uitstoot van schadelijke stoffen. Nieuwe bedrijfs- en vrachtauto's die deze zone in willen, moeten vanaf dan uitstootvrij zijn. Voor bestaande bedrijfs- en vrachtauto's geldt tot uiterlijk 2030 een overgangsregeling. Hiermee houden we de lucht schoon, beperken we de geluidsoverlast en zorgen we voor meer ruimte voor voetgangers en fietsers. De Westerkade is een voetgangersgebied en valt binnen de zero-emissiezone voor stadslogistiek met venstertijden voor bevoorrading.

Argumenten en afwegingen

De aanpak van de Westerkade bestaat uit twee deelprojecten:

1. Entrees Westerkade
2. Samenspeelplek heidetuin

Entrees Westerkade

De huidige profilering van de Westerkade biedt veel ruimte en flexibiliteit, maar structureert het gebruik weinig. Daardoor wordt de Westerkade nu ook veel gebruikt als verkeersruimte. Door groene ‘wiggen’ (grote plantvakken) toe te voegen op de beide entrees van de Westerkade, aan zijde Aweg en Pottebakkersrijge, kunnen de bewegingsstromen meer worden gescheiden. Door het toevoegen van de groene wiggen, wordt een straat gemaakt die beter bestand is tegen klimaatinvloeden, krijgen voetgangers meer de ruimte en ontstaat een prettiger en veiliger omgeving. Tijdens de venstertijden blijft er voldoende ruimte om te laden en lossen. Binnen de groene wiggen wordt een avontuurlijke route gemaakt met speelaanleidingen van de vrijgekomen straatstenen.

Samenspeelplek heidetuin

Voorstel is om van het parkje aan de oostkant van de Westerkade, de zogenaamde heidetuin, een ‘samenspeelplek’ te maken. Dat is een plek waar kinderen met en zonder handicap samen kunnen spelen. Deze locatie sluit erg goed aan bij de voorwaarden die gesteld worden aan een dergelijke speelplek, vanwege de al aanwezige omheining, verharding, schaduwrijke bomen en rustplekken voor ouders (tribunetrap). Ook de nabijheid van een parkeergarage is een plus. De invulling van de speelplek wordt bepaald in samenspraak met leerlingen van de Mytyschool (onderwijs voor kinderen met een lichamelijke of meervoudige beperking) en Visio (onderwijs voor leerlingen met een visuele beperking).

Het Voorlopig Ontwerp (VO) voor de aanpak van de Westerkade is opgenomen in de bijlage.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

De plannen voor de aanpak van de Westerkade zijn tot stand gekomen in nauw overleg met vertegenwoordigers van de winkeliersvereniging Westerhaven, waarmee vanaf 2022 periodiek overleg heeft plaatsgevonden. Begin 2024 is een eerste schetsontwerp besproken tijdens een brede bijeenkomst met de winkeliersvereniging. De plannen werden positief ontvangen. We zijn verheugd om te melden dat dit ook aanleiding is geweest voor de winkeliersvereniging om een financiële bijdrage aan het project toe te zeggen.

Daarnaast is verschillende keren gesproken met de werkgroep Toegankelijk Groningen. Dat is het netwerk van en voor inwoners van de gemeente Groningen met een handicap/beperking. Ervaringsdeskundigen die graag hun expertise bijdragen aan een toegankelijke openbare ruimte. Met hen is in zowel in de schetsontwerp- als voorlopig ontwerpfase gesproken. Onderwerpen die daarbij aan de orde kwamen waren o.a.: breedte van paden voor rolstoelgebruikers, betrekken van Mytyschool en Visio, gebruik van reliëf voor de speelpaden, aandacht voor geleide- en gidslijnen voor blinden en slechthzienden, etc. Deze punten worden meegenomen in het ontwerp. In de definitief ontwerpfase wordt opnieuw een overleg gepland met de werkgroep.

Over het voorlopig ontwerp heeft in maart 2025 afstemming plaatsgevonden met de Veiligheidsregio Groningen. Zij hebben de plannen voor de Westerkade intern besproken en hebben hun goedkeuring gegeven. Zij geven aan dat voldoende rekening is gehouden met een minimale doorrijdbreedte en bochtstraal voor hulpdiensten en de bereikbaarheid van de omliggende panden niet in het geding komt.

Begin april 2025 vond een gesprek plaats met docenten van de Mytyschool (school voor leerlingen met fysieke of meervoudige beperking) en Visio (school voor leerlingen met visuele beperking) in Haren. Zij gaven aan dat hun leerlingen graag bereid zijn om mee te denken over de invulling van de samenspeelplek. Tijdens het overleg zijn daar nadere afspraken over gemaakt. Voornemen is om in mei/juni 2025 een delegatie leerlingen van de Mytyschool en Visio ter plaatse uit te nodigen voor een inspiratiesessie over de samenspeelplek. Daarna wordt het ontwerp nader uitgewerkt.

Op woensdag 9 april 2025 vond een brede inloopbijeenkomst plaats over de plannen voor de Westerhaven. Aanleiding waren de plannen voor de Westerkade, maar vanwege de raakvlakken zijn de plannen voor de fietsenstalling boven de McDonalds gelijk meegenomen. De uitnodiging is uitgegaan naar een breed bezorggebied in en rondom de Westerhaven. Circa 30 omwonenden maakten gebruik van deze uitnodiging. De plannen werden positief ontvangen. De reacties die zijn achtergelaten waren vooral constructief van aard.

Hieronder een greep daaruit:

- De exploitant van de oliebollenkraam wilde graag weten of hun stallingsplek in het ontwerp even groot is als in de huidige situatie. Tijdens de avond is bevestigd dat de stallingsplek in de nieuwe situatie even groot blijft. Daarmee is rekening gehouden in het ontwerp.
- Ook kwam de vraag of, ondanks de realisatie van een fietsenstalling, in beperkte mate kortparkeren mogelijk moet blijven in de openbare ruimte. Hoofddoel moet zijn dat zoveel mogelijk mensen de fiets straks in de fietsenstalling gaan zetten. Onderzocht wordt of het wenselijk is op de beide entrees van het gebied, op de overgang naar het voetgangersgebied, een beperkt aantal vakken voor kortparkeren te maken voor mensen die een flitsbezoek brengen aan bijv. de supermarkt.
- Vanuit enkele ondernemers werd de vraag gesteld of laden & lossen in de nieuwe situatie mogelijk blijft. Hierop is geantwoord dat in de plannen voor de Westerkade rekening is gehouden met laden & lossen. Binnen de venstertijden blijft dit mogelijk.
- Er blijkt vaak afval op de grond te liggen bij de afvalbakken, die ook niet goed sluiten. Hier is inmiddels actie op gezet. De Westerkade wordt de komende tijd extra meegenomen in de beheerronde. Dit voorjaar komen er ook nieuwe afvalbakken.

Eind april 2025 is per post een informatiefolder uitgegaan naar de omgeving met daarin de hoofdpunten van het ontwerp, de vervolgstappen en een mogelijkheid om schriftelijk te reageren op de plannen. Op die manier worden ook de bewoners en ondernemers geïnformeerd die niet aanwezig konden zijn bij de inloopavond.

Komende zomer (waarschijnlijk september 2025) wordt een tweede brede inloopbijeenkomst gepland met de omgeving, waarbij wordt teruggekoppeld wat is gedaan met de input die is opgehaald tijdens de eerste inloopavond in april en wordt een update gegeven van de plannen voor de aanpak van de Westerkade en de fietsenstalling.

Financiële consequenties

Totale kosten: € 410.000,-

Dekking:

- Bijdrage Gebiedsgericht Werken:	€ 150.000,-
- Bijdrage winkeliersvereniging:	€ 75.000,-
- Bijdrage programma Leefkwaliteit:	€ 75.000,-
- Bijdrage Spelen in de Binnenstad:	€ 50.000,-
- Bijdrage onderhoudsbudget SB:	€ 50.000,-
- Bijdrage Bewegende Stad:	€ 10.000,-
	€ 410.000,-

De samenspeelplek in het parkje aan de oostkant van de Westerkade (heidetuin) was een kans die zich gaandeweg het project aandiende. Daardoor is de samenspeelplek nog niet op hetzelfde niveau uitgewerkt als de entrees van de Westerkade, waarvoor al een Voorlopig Ontwerp en een kostenraming ligt. Over de invulling van de samenspeelplek vinden in mei/ juni 2025 inspiratiegesprekken plaats met leerlingen van de Mytyschool en Visio, waarna het ontwerp wordt uitgewerkt. Streven is om de entrees van de Westerkade én de samenspeelplek te realiseren binnen het nu aan te vragen krediet van € 410.000,-. Binnen dat krediet is ca. € 1 ton gereserveerd voor de realisatie van de samenspeelplek. Het is in deze fase moeilijk in te schatten of dat voldoende is. Mogelijk komen we te zijner tijd bij uw raad terug voor een (bescheiden) aanvullend krediet als het ontwerp verder is uitgewerkt. We hebben daar in voorliggende kredietaanvraag niet op kunnen wachten, omdat een deel van de hierboven genoemde bijdragen (o.a. bijdrage winkeliersvereniging) in 2025 uitgegeven moet worden.

BEGROTINGSWIJZIGING INVESTERINGEN 2025 (x € 1000)

Kredietaanvraag aanpak Westerhaven

DIRECTIE: Stadsontwikkeling

LOOPTIJD: 2026

Programma	Deelprogramma	Beleidsveld	Inc/str	Lasten	baten	Saldo te activeren
02 Leefomgeving en Veiligheid	02.1 Kwaliteit leefomgeving	02.1.3 Leefkwaliteit	I	410	75	335
Totaal				410	75	335

BEGROTINGSWIJZIGING EXPLOITATIE 2025 (x € 1000)		Kredietaanvraag aanpak Westerhaven							
Programma	Deelprogramma	Beleidsveld	Inc/str	Lasten	baten	Saldo voor res. mut.	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Saldo na res. mut.
04 Dienstverlening en bestuur	04.2 College, raad, wijkontwikkelingen en wijkvernieuwing	04.2.2 Wijkontwikkeling	I	-150		150	150		0
01 Economie en Ruimte	01.2 Mobiliteit	01.2.3 Slim en duurzaam	I	-50		50	50		0
03 Vitaal en Sociaal	03.3 Welzijn, gezondheid en zorg	03.3.2 Publieke gezondheid	I	-10		10	10		0
02 Leefomgeving en Veiligheid	02.1 Kwaliteit leefomgeving	02.1.1 Beheer & Onderh Openb. Ruimte	I	-50		50	50		0
Totaal				-260	0	260	260	0	0

Overige consequenties

N.v.t.

Vervolg

In juni en juli 2025 worden de plannen uitgewerkt naar een Definitief Ontwerp (DO). Streven is om tussen augustus en oktober 2025 de voorbereidingen te treffen voor de uitvoering, namelijk het opstellen van het bestek en de selectie van een aannemer. Volgens planning starten de uitvoeringswerkzaamheden in het vierde kwartaal van 2025. Naar verwachting kunnen de werkzaamheden worden afgerond eind 2025 / begin 2026.

Lange Termijn Agenda

De aanpak van de Westerkade staat op de LTA voor juli 2025